

ВМІСТ ЗАГАЛЬНОГО ХОЛЕСТЕРОЛУ У КРОВІ КОРІВ РІЗНИХ ТИПІВ ВИЩОЇ НЕРВОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Я. Шевченко, О. Журенко
jana.shevchenko@gmail.com

Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ, Україна

На сьогодні молочне скотарство в Україні перебуває на етапі, коли всі процеси, пов'язані з утриманням тварин, підлягають майже повній автоматизації, а розвиток державної програми з роботи на промислових тваринницьких комплексах спрямований на покращення технологічних характеристик та відтворювальної здатності тварин. Встановлено, що за однакових умов годівлі, утримання та експлуатації поведінка і продуктивність корів відрізняється. Ця відмінність зумовлена типологічними особливостями вищої нервової системи. Загальновідомо, що регуляторним центром всього організму є кора півкуль головного мозку, яка забезпечує постійний та безперервний зв'язок організму з довколишнім середовищем через умовні та безумовні рефлексії. Тип вищої діяльності визначає якісне функціонування всього організму тварин, індивідуальні особливості реакції окремої особини на той чи інший подразник.

Типи ВНД встановлювали за методикою натуральних харчових рефлексів Г. В. Паршутіна і Т. В. Іполітової. У крові досліджуваних тварин визначали основні показники ліпідного обміну. Матеріал для досліджень отримували при пункції яремної вени за допомогою голки, з'єднаної з одноразовим пластиковим шприцом. Під час взяття проб біологічного матеріалу дотримувались техніки безпеки для роботи з тваринами і правил антисептики та асептики. У сироватці крові визначали вміст загального холестеролу. Дослідження проводили методом тонкошарової хроматографії з використанням спектрофотомера *Evolution 3000*.

Холестерол входить до структур клітинних мембран головного, спинного та кісткового мозку, нирок; утримує вологу і забезпечує необхідний тургор шкіри і тканин. Холестерол є попередником жовчних кислот та вітаміну D₃; слугує вихідним матеріалом для синтезу гормонів кори надниркових залоз (гидрокортизол та кортизол), які впливають на ліпідний та білковий обмін.

Вміст загального холестеролу у сироватці крові корів сильного врівноваженого рухливого типу становив $5,51 \pm 0,14$ ммоль/л, що вірогідно вище, ніж у тварин сильного невірноваженого типу, на 10,3 % ($P < 0,01$), сильного невірноваженого — на 20,5 % ($P < 0,01$), слабого — на 20,3 % ($p \leq 0,01$). Встановлено тісний позитивний взаємозв'язок між врівноваженістю нервових процесів та вмістом загального холестеролу ($r = 0,95$). Аналізуючи отримані дані, ми звернули увагу на те, що тип СН характеризувався найнижчим середніми показником (для групи) вмісту холестеролу у сироватці крові.

Отже, врівноваженість кіркових процесів найбільше впливає на вміст холестеролу у крові корів, чим і зумовлені результати досліджень. Між вмістом загального холестеролу була встановлена позитивна кореляція із силою ($r = 0,72$; $P \leq 0,05$) та рухливістю ($r = 0,75$; $P \leq 0,05$) нервових процесів, що свідчить про прямий вплив кори великих півкуль головного мозку на обмінні процеси в організмі.

Ключові слова: КОРОВИ, ВИЩА НЕРВОВА ДІЯЛЬНІСТЬ, ХОЛЕСТЕРОЛ, СИРОВАТКА КРОВІ